

INTERPELLATION 2/2003 rd

Den kommunala ekonomin

Till riksdagen

Kommunerna håller precis på med sina budgetförslag. Uppgifter som sipprat ut från kommunerna på förhand låter förstå att viktig basservice fortsatt kommer att urholkas i många kommuner. Regeringspartierna var under valrörelsen måna om att lyfta fram insatser för att förbättra basservicen. På den punkten spelar den kommunala ekonomin en central roll.

Befolkningen åldras och allt fler svaga människor vårdas hemma. Under de närmaste åren ökar trycket på servicen och åldringar kommer att ha det allt svårare att få hemhjälp för att klara sina dagliga rutiner. Det betyder att en alldeles oskäligt tung börda läggs på de åldringar som vårdar sina makar hemma. Också förvärsarbetande närstående vårdare är i behov av kommunala stödtjänster. Men i den rådande ekonomiska situationen i kommunerna får närstående vårdarna lov att räkna med allt mindre stöd och service.

Den föregående regeringen initierade ett nationellt hälsoprojekt där vårdgarantin utgjorde ett viktigt inslag. Den skulle tillförsäkra alla tillgång till läkare inom en skälig tid, men nu hotar vårdgarantin att gå om intet. Den beräknade inkomstutvecklingen i kommunerna i kombination med statens och kommunernas nuvarande finansiella lösningar betyder att alla inte klarar av de ökade hälsovårdskostnaderna och vårdgarantin. Också programmet för utveckling av det sociala området måste skrotas om det inte blir en ljusning i kommunernas svåra ekonomiska läge.

Det största problemet inom den offentliga primärhälsovården är den ökande bristen på läkare. Det brådskar med att avhjälpa läkarbristen inom

den offentliga sektorn för att hälso- och sjukvårdstjänster ska kunna tillhandahållas på lika villkor i hela landet. Statsandelarna till hälso- och sjukvårdsenheter för kostnaderna för utbildning av läkare och tandläkare föreslås inte bli höjda i samma mån som kostnaderna ökat. Ersättningen sjunker de facto i reella termer.

Ju mera trängt det finansiella läget blir desto svårare är det givetvis att svara för den psykiatriska vården för barn och unga eller den öppna mentalvården. Kommunernas chanser att ta hand om missbrukare blir också allt svagare.

Problemen kumuleras genom att regeringen inte reagerar på kommunernas svåra sats. Skenbart ser statsandelarna till kommunerna för social- och hälsovården ut att öka från och med i år. Men ökningen beror till största delen på gottgörelser för skattebortfall till kommunerna i samband med regeringens skattepaket. Den återstående delen är så liten att den inte räcker till för vare sig de nya uppgifter regeringsprogrammet påför kommunerna eller kostnadsstegringen, än mindre för att lösa det dilemma som kommunerna råkat i på grund av sin svaga ekonomiska utveckling.

Vissa prognoser pekar på att underskottet i den kommunala ekonomin kommer att ligga kring 210—330 miljoner euro per år under hela regeringen Vanhanen. Under ramperioden stiger underskottet till totalt 1,1 miljarder euro.

Beskrivande för kommunernas ekonomiska trångmål är dessutom det att kommunernas årsbidrag 2003—2007 inte räcker till för beräknade nettoinvesteringar, för att inte tala om avskriv-

ningar på anläggningstillgångar. Resultatet är att kommunernas skuldsättning ökar och de tvingas skära ner sin service, höja skattesatsen och sälja ut sin egendom. Enligt inrikesministeriets prognoser sjunker årsbidraget 2002—2005 med upp till 41 procent i hela landet. I Lappland sjunker årsbidraget med hela 83 procent. Också de större städerna är i svårigheter.

På grundval av ovanstående och med hänvisning till 43 § i Finlands grundlag framställer vi följande interpellation att besvaras av den behöriga ministern:

På grund av kommunernas ökade ekonomiska problem hotar den kommunala basservicen att urholkas i oroväckande grad under de närmaste åren trots kommunernas ökade skuldsättning och höjda kommunalskatter. Vad tänker regeringen göra för att se till att kommunerna har resurser att garantera medborgarna tillgång till nödvändig basservice?

Helsingfors den 24 oktober 2003

Suvi-Anne Siimes /vänst
Outi Ojala /vänst
Minna Sirnö /vänst
Unto Valpas /vänst
Kari Uotila /vänst
Markus Mustajärvi /vänst
Mikko Kuoppa /vänst
Erkki Virtanen /vänst
Jaakko Laakso /vänst
Pentti Tiusanen /vänst
Mikko Immonen /vänst
Veijo Puhjo /vänst
Annika Lapintie /vänst
Martti Korhonen /vänst
Matti Kangas /vänst
Satu Hassi /gröna

Ulla Anttila /gröna
Kirsi Ojansuu /gröna
Janina Andersson /gröna
Heidi Hautala /gröna
Rosa Meriläinen /gröna
Tuija Brax /gröna
Osmo Soininvaara /gröna
Päivi Räsänen /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Sari Essayah /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Lyly Rajala /kd
Leena Rauhala /kd
Raimo Vistbacka /saf
Timo Soini /saf
Tony Halme /saf